గానకళ

"కళమ్మగారు లేరండీ. రికార్డింగు కెళ్ళినట్టుంది" అన్నది పనిమనిషి.

సినిమా పత్రిక సంపాదకుడూ, ఫొటోగ్రాఫరు ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూసుకున్నారు.

సంపాదకుడు గానకళను తన మనసులో శపించుకున్నాడు. ఉత్త రిహార్సులేనని పదింటికల్లా తిరిగి వస్తాననీ అన్నది. ఇప్పుడు పదకొండున్నరయింది.

అతనికి మండి పోయింది.

ప్లేబాక్ పాడేవాళ్ళలో యీవిడగారు యే ఆరో స్థానంలోనో రావచ్చు. ఆరునెల్ల క్రిందటదాకా యీవిడను ఎవరూ కోరస్‌లు పాడనివ్వలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు పడమటి శాంబరంతో కొట్టుకొస్తున్న కొత్తరకం సంగీతం బాగా పట్టుకున్నది. (యీ సంగీతానికి ఒక జర్నలిస్టు అవాచ్యమైన పేరు పెట్టాడు.)

అంతకన్న ముఖ్యమేమిటంటే గానకళ తొలిసారిగా హీరోయిన్‌కు ప్లేబాక్ పాడుతున్నది. మిగిలిన పత్రికలు పట్టుకునే లోపుగా తానే గానకళను గురించి మంచి స్కెచ్ రాసి బాగా ఫీచర్ చేద్దామని సంపాదకుడి వుద్దేశ్యం.

"ఆలస్యం కానే అయింది ———— వెయిట్ చేద్దాం" అన్నాడు సంపాదకుడు.

ఫొటోగ్రాఫర్ తన "రోలీ" పైన వుండే హుడ్ టప్పున తెరచి మళ్లీ మూశాడు.

*　　　*　　　*　　　*

"అనుకోకుండా కాల్‌షీట్ దొరికిందట. రిహార్సల్సుతోపాటు రికార్డింగు కూడా చేశారండీ. ఆలస్యమైంది. క్షమించాలి అన్నది గానకళ.

సంపాదకుడు ఆమె వెడల్పాటి నోరూ కంచులో పోసినట్టున్న ముక్కూ చూసి ఆమెను నగ్నంగా వూహించుకోనటానికి ప్రయత్నం చేసి నిరుత్సాహం చెందాడు.

"ఐతే చూడండీ..."

ఇంటర్వ్యూ సాగింది. సంపాదకుడు రాసుకుంటున్నాడు. మధ్యలో కాఫీ తాగారు. ఫొటోగ్రాఫరు మూడు ఫ్లాష్ ఫొటోలు తీశాడు. ఒకటి గానకళ క్లోజప్, ఇంకొకటి సంపాదకుడికేసి నవ్వుతూ, మూడోది కాఫీ కప్పులంతో.

సంపాదకుడు మధ్యలో తల ఎత్తి, "మీరు సినిమా ఫీల్డులోకి రావటానికి చేసిన ప్రయత్నాలు, పడిన కష్టాలు వివరించినట్టయితే పాఠకులకు లాభకరంగా వుంటుంద చూడండీ! వాళ్ళ వుద్దేశం, ఎవరుపడితేవారు అలా సినిమాల్లో చేరి"—అన్నాడు.

. గానకళ అడ్డొచ్చి "ఎబ్బె, సినిమా ఛాన్స్‌కోసం నేనేమి కష్టపడనేలేదండి. చాలా సులువుగ సంపాదించాను. కొందరు చాలా కష్టపడతారని తెలుసు...నా అదృష్టమనుకుంటాను..." అన్నది, తన అదృష్టానికి తానే ఆశ్చర్యపడుతూన్నదానిలాగా

"మీ' కెవరో సహాయంచేసి వుండాలి!"

గానకళ ఆలోచిస్తున్నట్టు మొహం చిట్లించి "సహాయం చాలామంది చేశారనుకోండి. నాకు ఛాన్సులిచ్చే మ్యూజిక్ డైరెక్టర్లందరూ—" అన్నది.

"సినీఫీల్డులోకి రావటానికి సహాయంచేసినవారి మాట అడుగుతున్నాను."

"అదా? సీతారామారావుగారని—మీ రెరుగుదు రేమో—"

"వెయ్యి కళ్ళు" అనే నవల రాసినాయనేనా? మీ రాయనను యెరుగుదురని విన్నాను.

"ఆయనా పట్నంలోనే వున్నారు. కాని......నే నాయన్ని చూసి యేడాది దాటిందనుకుంటాను. నేను పాడే కొన్ని పాటలు ఆయనకు నచ్చవు. శాస్త్ర సంగీతం నేర్చు కున్నాననుకోండి. అదే తప్ప పాడనంటే నా మొహం యెవరు చూస్తారు చెప్పండి. శాస్త్ర సంగీతం పాడటంలో నేను ఎమ్మెస్‌నూ, ఎమ్మెల్‌నూ పోల్తానా? ప్రొడ్యూసర్లకు క్రొత్త కావాలి. ఏమంటారు?"

* * * *

ఆకుపచ్చ రంగువేసిన మారిస్ మైనర్ కారులో నలుగురు యువకులు వి. ఐ. పి. రోడ్ వెంట మహాబలిపురం వెడుతున్నారు.

"వెధవది, ఈ దూరప్రయాణాలకు కారు యెంత పొట్టుగావుంటే ప్రయాణం అంత సుఖంగా వుంటుంది. మా వంటి దర్భపుల్లలు నాలుగన్నా వుండటందే యీ వెనకసీటు

నిండిచావదేమో. వెధవది, ఆ సీతారామారావు మొగేశను అతనుకూడా వస్తే మేం గంగాళాలు వుద్ధరిణెల్లా అవటం తప్పేది'' అన్నాడు వెనక సీటులోనుంచి జగన్నాథం.

''వెధవది, వెధవది అంటూ బయల్దేరినప్పట్నుంచి సలుపుతున్నావేమిటోయ్?'' అన్నాడు స్టీరింగుదగ్గరనుంచి రాజా.

''సీతారామారావు యెందుకు రాలేదుటా?'' అని రాజా ప్రక్కన ప్రంటుసీటులో కూచున్న స్వామి అడిగాడు.

''ఈ సాయంకాలంలోపల నవల పూర్తిచేసి పబ్లిషర్‌కివ్వాలట'' అన్నాడు రాజా.

''అతనీ మధ్య యేమీ రాయటం లేదేమోంగా? అన్నాడు స్వామి.

''ఏమీ రాయటంలేదూ? ఇంకా నయం. గడచిన ఆరుమాసాల్లో పదహారు నవలలు రాశాడు.''

స్వామి రాజాకేసి తేరిపారజూసి అతను అబద్ధం ఆడటం లేదనీ, అతనిమాట నమ్మవచ్చుననీ నిశ్చయించుకొని, ''నాకు తెలీదు సుమా. దాదాపు అతను రాసిందంతా చదివాను. నన్నడిగితే అతనికి రాతగినంత పేరు రాలేదంటాను. చాలా బాగా రాస్తాడు. ఏవేవో భావాలను తెచ్చి పోగులుపెట్టే వాళ్ళూ, దండలు గుచ్చేవాళ్ళూ చాలామంది వున్నారు. అతను అందరికీ తెలిసిన భావాలనే తెచ్చి చిత్రంగా పాకం పట్టేస్తాడు... కెమికల్ రిటార్టన్లు తెప్పిస్తాడు... అతని 'వెయ్యి కళ్ళు' చదివేశావుగాదూ?...''

"ఇప్పుడతను అటువంటి నవలలు రాయటంలేదు. ఈ రాసేవాటిని నువ్వు చదవక్కరలేదు. అవి అతని పేరుతో కూడా రావటంలేదు..." అన్నాడు రాజు.

* * * *

పబ్లిషరుగారి మేడ పై అంతస్థులో దక్షిణపువేపు వరండాలో బల్లముందు కూచుని బరబరా రాసేస్తున్న సీతారామారావు ఆఖరుపంక్తి క్రింద ఒక అడ్డుగీత గీకేసి, కుర్చీలో వెనక్కు వాలి కూర్చున్నాడు.

మరో డిటెక్టివ్ నవల పూర్తి అయింది. ఇందులో విశేషం యేమిటంటే "హత్యకాబడినవాడుగా అందరూ అనుకున్నవాడే హంతకుడు. హంతకుడుగా అనుమానించబడినవాడే శవం. సీతారామారావు బెల్ కొట్టినట్టుగా వెనుకగదిలోనుంచి లత వచ్చింది. రంగు చామనచాయ కన్నకూడా తక్కువేగాని, మనిషి ఆకర్ష వంతంగావుంటుంది. ప్రబంధ స్త్రీల వర్ణన ఆమెకు సరిపోతుంది. బరువైన రొమ్మూ, పిరుదులూ, మధ్యను సన్నని నడుమూ, ముఖంలో అందమూ లేదు, అనాకారి తనమూ లేదు. సంసారపక్షం మొహం.

లత, సీతారామారావును సమీపించి స్వతంత్రంగా అతని ఒళ్లో కూచుని, బల్లమీంది కాగితాలు జొత్తి పెట్టేసింది. వాళ్లిద్దరూ పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నారు. లత అతని ఫస్ట్ ఫాన్—బెస్ట్ ఫాన్. ఆమె అతను వ్రాసిన ప్రతి డిటెక్టివ్ నవలా చదివింది. మూడో పుస్తకం దగ్గర నుంచీ అతని రేటు రెట్టింపు చెయించింది.

ఆమె తండ్రిది చిత్రమైన జాతకం. ఆయన ఒక ప్రెస్సు వాడికి అప్పుపెట్టి ప్రెస్సు నష్టపోగా తన బాకీకింద ప్రెస్సు తీసేసుకున్నాడు. అది ఎట్లా వదిలించుకోవటమా అని చూస్తూండగా ఎవరో డిటెక్టివు నవలలు అచ్చువెయ్యమని సలహా ఇచ్చారు.

దాంతో ఆయనకు సిరి ఎత్తుకున్నది, ఈ మేడ కొనేశాడు. ఇంకా డబ్బు వచ్చి పడుతూనే వున్నది.

లత ఆయనకు ఒకతే కూతురు.

సీతారామారావును చూడటానికి ఆమె తహ తహలాడి పోయింది. అతను ఆమె ప్రాణానికి స్టార్. అతన్ని చూసిన క్షణంలో ఆమె అభిమానం ప్రేమగామారింది. సీతారామారావు అందమైన వాడు.

లత అతను వ్రాసిన 'వెయ్యికళ్లు' చదవలేదు. అటువంటి పేరుగల నవల అతను రాసినట్టు కూడా ఆమె ఎరగదు.

లత అతని ఒళ్లోనుంచి లేచి గదిలోకి వెళ్ళి తన రిస్టు వాచీలో టైము చూచుకొని సిలోన్ రేడియోలో తెలుగు రికార్డులు పెట్టి కాఫీ. టిఫిను తీసుకు రావటానికి కిందికి దిగి వెళ్ళింది.

కుర్చీలో చేరగిలబడి కూర్చునివున్న సీతారామారావు వులికిపడి లేచాడు. "గానకళ" పాడిన పాటను రేడియోలో ఎనౌన్స్ చేశారు.

సీతారామారావు చివాలున లేచి గదిలోకి వెళ్ళి నిట్టూర్పు విడిచాడు.

* * *

గానకళను ఇంటి దగ్గిర దింపేసి ప్రొడ్యూసర్ కారు వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె మనస్సు చాలా కలవర పడింది. ఆ రోజు రిహార్సు చేసిన పాట డ్యూయెట్. రెండో మనిషి కూడా ఆడదే పిక్చర్లో యిద్దరు హీరోయిన్లున్నారు. ఒకతె వాంప్, రెండవది పతివ్రత. పాటలో ఈ తేడా తెలియటానికి గాను వాంప్‌కు కొత్త సంగీతమూ, పతివ్రతకు కర్ణాటక బాణీ ఏర్పాటు చేశారు. కొత్త సంగీతం గానకళ పాడింది కర్ణాటక బాణీలో ఇంకో ఆవిడ పాడింది.

రెండో మనిషి పాడుతూంటే గానకళ "ఒకప్పుడు నేనింతకన్న బాగా పాడేదాన్ని" అనుకున్నది.

ఆ బిట్ తనకివ్వమని అడిగికూడా ప్రయోజనంలేదు. తన బిట్ రెండో ఆవిడ పాడలేదు.

ఆమె భోజనం చేసి పడుకున్నా తన మనసులో బరువు దిగిపోలేదు.

"ఇదిగోనమ్మా పత్రికా."

సినిమా పత్రిక అందులో తనను గురించి రాశారు. ఫొటోలు వేశారు. ఫొటోలో తను మరీ ఘోరంగావున్నది. రాసినదంతా చదివింది. చదువుతున్నకొద్దీ మనసు తేలిక అయింది.

చిట్టచివరను సీతారామారావు పేరు కనిపించగానే పోయిన దిగులంతా తిరిగి వచ్చింది.

ఆమె కళ్ళముందునుంచి పత్రికపోయి సీతారామారావు ముఖంవచ్చి నిలిచింది. ఎంత అందమైనవాడతను.

అతను తనకన్న రెండేళ్ళు కాబోలు పెద్దవాడు. ఎదు రెదురు యిళ్ళు. చిన్నప్పటినుంచీ స్నేహం. తమకిప్పుడు లేదుగాని, ఒకప్పుడు బాగావున్నవాళ్ళే. అంతా పోయింది. తాను సంగీతం మేస్టరుకు డబ్బివ్వలేక సంగీతం మానుకుంటే చాలా బాధపడ్డాడు.

తాను ఒక మనిషి జీవితాన్ని తారుమారు చేసిం దంటే యెవరూ నమ్మరు. కాని సీతారామారావు జీవితం తారుమారై పోవటానికి తానే కారణమని గానకళకు దాదాపు రూఢిగానే తెలుసును.

తనకా పెళ్ళి సంబంధం స్థిరమయేదాకా అతను మామూలు మనిషిలాగే వున్నాడు. ఆ తరువాత అతను వెర్రెత్తిన వాడిలాగ అయిపోయాడు.

"శేషూ, ఈ పెళ్ళి చేసుకోకు. వెనకటిరోజులు కావు. సంగీతం ప్రాక్టీసు చెయ్యి. మంచి భవిష్యత్తుంటుంది. రేడి యోలో పాడు. పాటకచ్చేరీలు చెయ్యి. ఆ బ్రాహ్మణ్ణి పెళ్ళి చేసుకుని వాడికి పిల్లల్నిగని, వాడి దరిద్రం పంచుకుని ముసలి దానవైపోతావా? నీ రక్తం తిరగబడటంలేదా?" అన్నా డతను తనతో.

తనకు తల్లిదండ్రులు పెట్టుకున్న పేరు శేషమ్మ—తన నాయనమ్మపేరు.

"మా నాన్న కట్నం యివ్వలేడు. నా అందం నీకు తెలుసు. నాకు మంచి సంబంధం యెట్లావస్తుంది? అన్నది తను.

"పెళ్ళి చేసుకోను. కొంప మునిగిపోదూ. కావలిస్తే నేనూ మానేస్తాను. అంతగా కొంప మునిగేటట్టుంటే నేనే నిన్ను పెళ్ళాడతాను శేషూ."

"నువ్వా ?" అన్నది తను నమ్మలేకుండా.

"అవును, శేషూ నీలో మాత్రం అందం లేదా ? అది నీ గొంతులో వుంది. అందరూ కళ్ళతోటే ఆనందం పొందాలా ? నేను చెవులతో ఆనందం పొందుతాను...అది ముఖ్యం కాదు. ముఖ్యమైన విషయం నువ్వు పాటగత్తెవు కావటం."

"నన్నెవరు పాటగత్తెను చేస్తారు ?"

"నేను చేస్తాను."

"నువ్వా ?"

"ప్రతి దానికీ 'నువ్వా' అనకు. నీ బరువు నా మీద వెయ్యటానికి ఒప్పుకుంటే నేను మొయ్యటానికి సిద్ధంగా వున్నాను."

తగినంత ప్రేరణ లోపలినుంచీ రావాలేగానీ మనుషులు ఏదైనా చేస్తారు.

సీతారామారావు తన అన్నతో భాగాలు పడ్డాడు. తన ఆస్తి తెగనమ్మేశాడు. తరవాత ఒక అర్ధరాత్రి మెయిలులో పడి అతనూ తానూ పట్నం వచ్చేశారు.

లజు దగ్గిర కెనడీ సందులో ఇద్దరూ కాపరం పెట్టారు. అవును కాపరమే. తాను రోజూ సంగీతం నేర్చుకునేది.

ఆతను రెండు నెలలపాటు ఇల్లు కదలకుండా కూచోని తన మొదటి నవల రాశాడు. దాని సాహిత్య విలువ ఆమెకు

తెలీదు. అయినా అతనికి సంబంధించినదేదైనా ఆమెకు ప్రేమాస్పదంగానే వుండేది.

"చాలా బాగుంది భలే బాగుంది. దీన్ని ఏం చేస్తావు?" అని ఆమె అడిగింది.

"ఇదే బాగుందంటున్నావా? ఇంకా మంచిది రాస్తాను చూడు," అన్నాడు.

రెండు నెలల తరవాత అతను ఒక సాహిత్య పత్రికలో వుద్యోగం సంపాదించాడు.

ఆ వుద్యోగం ఎందుకోగాని ఇద్దరి జీవితాలలోనూ కుళ్ళు ప్రవేశ పెట్టింది.

సీతారామారావుకు సాహిత్యం గురించి స్పష్టమైన అభిప్రాయాలున్నాయి. అతను సాహిత్యాన్ని రక్తంతో పోల్చేవాడు. అది సమాజానికి బలాన్ని చేకూర్చే భావాలను అందిస్తూ మాలిన్యాన్ని కడిగేసుకుంటూ పోతుంది. అలాగే రచయితలను కూడా అతను ఎర్రకణాల కిందా, తెల్లకణాల కిందా విభజించాడు. వీరేశలింగం వంటివాళ్లు తెల్ల జీవ కణాలు. సంఘంలో రుగ్మత జాస్తీగా వున్నప్పుడు ఈ రకం రచయితలు పుట్టుకొచ్చి రోగాన్ని ఎదుర్కొంటారు. సంఘాన్ని పోషించే రచయితలు ఎర్రకణాల్లాటి వాళ్లు. కృష్ణదేవరాయలనాడు ఎర్రకణాల వంటి కవులు జాస్తి.

వినేవాళ్ళుంటే సీత రామారావు సాహిత్యంగురించి ఎంతైనా చెప్పేవాడు. కాని అతని నరాలలో ప్రవహించుతూ వచ్చినది మాత్రం సంగీతం. సంగీతం గురించి అతను మాట్లాడే వాడు కాడు.

పత్రికాధిపతికి నిజంగా సాహిత్యాభిలాష లేదనీ, పేరు గల రచయితలందరిపైనా ఆ పెద్దమనిషికి ఏదో కసిలాటి భావం వుందనీ తనకు మొదటగా అనుమానం కలిగినప్పుడు సీతారామారావు ఆశ్చర్యపోయాడు. కాని తాను అనుకున్న దానిలో అపోహ ఏమీలేదని త్వరలోనే ఋజువయింది. ఈ సాహిత్యపత్రిక సాహిత్యానికి గర్భశత్రువు.

ఈ సంగతి తెలిసినాక కూడా సీతారామారావు ఆరు మాసాలు అందులో పనిచేశాడు. మనుష్యుల అసహాయత ఎప్పుడు ఏ విధంగా బయటపడేదీ చెప్పలేం.

సీతారామారావుకు వుద్యోగం దొరికినప్పటినుంచీ శేషులో మార్పువచ్చింది. ఆమెకు సంగీతం నేర్చుకుని పాట కచ్చేరీలు చెయ్యాలన్న కోరిక అవాస్తవమైనదిగా తోచింది. అనుక్షణమూ అతను తనపై కురిపించే ప్రేమ ఆమెలోని స్త్రీత్వాన్ని, మాతృత్వాన్ని ప్రకోపింపచేసినట్టయింది.

"ఈ పాడు సంగీతం నాకింక వద్దు. మన కిప్పుడేం తక్కువయింది ?" అన్నదామె అతనితో ఒకసారి.

సీతారామారావు కొయ్యబారి పోయినాడు. అతని మొహం జేవురించింది. అతనిలో అంత కోపము, అసహ్యము శేషు యెన్నడూ చూసివుండలేదు. తాను యేమి ఘోరమైన మాట అన్నదో ఆమెకు తెలియలేదు.

ఏమిటి నీ వుద్దేశం ? నీకు మొగుణ్ణయి నీ జీవిత సమస్య పరిష్కరించటానికేనా నేను మా అన్నయ్యలతో భాగాలుపడి, ఉన్నదంతా అమ్ముకుని, ఇక్కడికి వచ్చి, ఆ వెధవ పత్రికలో పనిచేసి మానాభిమానాలన్నీ మంటగలుపుకున్నది ?

నాకు కావలసింది పెళ్ళామే. అయితే నీకన్న మంచిదాన్ని సంపాదించుకోలేకపోయినాననా నీ వుద్దేశం?..."

అతని మాటలు శేషుకు అర్థంకాలేదు. కాకుండానే భావురుమని యేడిచేసింది. నిష్కారణంగా తల్లిచేత చావుదెబ్బలుతిన్న పిల్లాడుకూడా అంతకంటె జాలిగా ఏడవడు.

సీతారామారావే ఆమెను సముదాయించాడు. పత్రికాధిపతిపైన రగిలే కోపం కట్టలు తెంచుకుని శేషుపైకి మళ్ళింది.

"సంగీతం మానటం నీ కిష్టంలేకపోతే ఆ మాట చెప్ప రాదా? ఇన్ని తిట్లు తిట్టాలా?" అన్నది శేషు వెక్కిళ్ళతో.

"ఔను, శేషూ. నువు సంగీతం మానేస్తే నిన్ను వది లేస్తాను. ఇంక యెప్పుడూ ఆ మాట అనకు! నేను నిన్నింక కోప్పడన్లే!" అన్నాడు సీతారామారావు.

అతను వుద్యోగం మానేసి యింట్లో కూచ్చుని "వెయ్యి కళ్లు" రాశాడు. దాన్ని ఒక వారపత్రిక సీరియల్‌గా ప్రచు రించింది. దానివల్ల అతనికి వచ్చిన డబ్బు కొంచెమేగాని కీర్తి జాస్తి.

* * * *

ఇంజనీరింగు కాలేజీవాళ్ళు సాంస్కృతిక సభలు జరి పారు. ఆహ్వానంమీాద సీతారామారావు, లత పబ్లిషరుగారి కారులో బైలుదేరారు.

ఆ రోజే అతను సినిమాపత్రికలో గానకళ గురించి చూశాడు. అతను చూశాడనడంకంటె లత చూపించిందంటే సరిగా వుంటుంది.

"అంత బాగా పాడుతుంది, మనిషి యెంత అసహ్యమో!" అన్నది లత.

"ఊఁ!" అన్నాడు సీతారామారావు పత్రిక చదవటంలో మునిగిపోయి.

"సినిమా ఫీల్డులో చేరటానికి నేనేమీ శ్రమపడలేదు" అని శేషు అన్నదిట! తన అదృష్టమనికూడా అన్నదిట!

ఔను! శ్రమపడింది తనూ!

కారులో పోతూ అతడు శేషుకోసం తాను పడిన శ్రమలన్నీ జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు.

అతను వుద్యోగం మానుకున్న తరవాత డబ్బు యిబ్బంది చాలా హెచ్చింది. ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. ఇంటివాడు అద్దె యెక్కువ చేస్తున్నాడు.

అతను ఆ యిల్లు వదిలేసి తేనాంపేట సందులో ఒక దిక్కుమాలిన భాగం సంపాదించాడు. దాని అద్దెకూడా రాను రాను దుర్లభమైంది.

మద్రాసు అంతటా మురికిపేటలుండేవి. ఎక్కడ ఖాళీ దొరికితే అక్కడల్లా పేదవాళ్ళు పాకలు వేసుకుని, వాటి ముందూ వెనకా అవిసిచెట్లు, గంటపూల లతలు వేసుకుని పాకలపైకి పారపాదులూ అవీ యెక్కించుకుని తమకు చాతనైనంత సుఖంగా జీవిస్తూ, అధికార్ల గొంతుపైన కూచున్న

ష్టాడు అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయి యింకో చోట మురికిపేట నిర్మించుకునేవారు.

సీతారామారావు యీ మురికిపేటలవాళ్ళను చూసి అసూయపడే దశకూడా వచ్చింది. ఏ మురికిపేటలోనో తాను కూడా ఒక గుడిసె వేసుకుని దాని వెనక నాలుగు అరిటి పిలకలు నాటాలన్న ప్రేరణ అతనికి ఎన్నిసార్లు, ఎంత బలంగా కలిగిందో!

ఒకనాడు అతను నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. ఇక తను యిద్దరినీ కొంతకాలంపాటు శేషు పోషించవచ్చు. ఆమె పాటి పాడగలవాళ్లు సినిమాలలో పాడుతున్నారు. రేడియోలో పాడుతున్నారు.

అతను కాళ్ళకు బలపాలు కట్టుకుని సినిమా ప్రొడ్యూసర్ల చుట్టూ తిరిగాడు. అందరూ తలా ఒకటీ చెప్పారు. కొత్త వాళ్ళకు అవకాశాలు దొరకటం కష్టం... నేర్చుకున్న సంగీతం సినిమాకు పనికిరాదు... కొన్ని గొంతులు వినటానికి బాగుంటాయిగాని, రికార్డు చేస్తే ఘోరంగా వుంటాయి... క్లోనస్‌లో పాడగా పాడగా సోలో ఛాన్సు వస్తుంది...

ఏదో బలమైన ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోతూ తన యిచ్ఛానుసారం కాలూ, చెయ్యీ ఆడించే శక్తి పోగొట్టుకున్నవాడిలాగా అయిపోయాడు, సీతారామారావు. నిజమే అలాటి బలవత్తరమైన అదృశ్య ప్రవాహాలు సుడిగుండాలు గల చోట వచ్చిపడ్డాడు అతను.

రేడియోవాళ్ళు ఎక్కువ కనికరం చూపారు. శేషు ఒకనాడు సీతారామారావు వెంట రేడియో స్టేషనుకు వెళ్ళి

ఆడిషన్ ఇచ్చింది. తరవాత ఒకనెలకు ఆమెకు పాటల నాటకంలో ఛాన్స్ దొరికింది.

కాని ఈ ఛాన్సులు ఎప్పుడోగాని రావు. సీతారామారావు సినిమావాళ్ళను వదిలిపెట్టలేదు.

"శేషు అందమైన మనిషి అయివుంటే సులువుగా ఛాన్సు దొరికేదేమో!" అనుకుని అతను సినిమా వాళ్ళపైన తన కసి వెళ్ళగక్కుకున్నాడు.

శేషుకు మొదటిఛాన్సు ఇచ్చిన మ్యూజిక్ డైరెక్టరు ఆమెను సినిమా పాటలు కొన్ని ప్రాక్టీసు చెయ్యమని చెప్పాడు. తన మొదటి సంపాదనతో ఆమె అక్షనులో ఒక సెకండ్ హాండ్ గ్రామఫోనూ, కొన్ని సినిమా రికార్డులూ, ఒక పిన్నుల డబ్బీ కొన్నది.

మొదటి సంవత్సరం శేషు మూడువేలు సంపాదించుకున్నది. ఆమె దృక్పథంలో చాలా మార్పు వచ్చింది. ఆమె తన తల్లిదండ్రులకు వుత్తరాలు రాసింది. వాళ్ళు జవాబులు రాశారు.

ఒకనాడు వాళ్లిద్దరూ బయలుదేరి వచ్చేశారు. వాళ్లు వచ్చిన ఒక పావుగంటలో సీతారామారావు ఆ యిల్లు వదిలిపెట్టాడు.

తరవాత ఒక ఏడాదిపాటు అతను డబ్బుకావలసినప్పుడల్లా వచ్చేవాడు. అతను పది అడిగితే శేషు పాతిక ఇచ్చేది. ఆమె తప్పలేదు. అతన్ని పెళ్ళిచేసుకుంటాననన్నది. అతన్ని తన ఇంట వుండమన్నది.

"నీ బరువు నువ్వు మోసుకోగల స్థితికి వచ్చావు నా బరువు కూడా దేనికి మోస్తావు?" అన్నాడతను.

"ఇప్పుడు మొయ్యటం లేదా" అన్నదామె నవ్వుతూ.

అతను మళ్ళీ ఆమెకు కనిపించలేదు.

*　　*　　*　　*

ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి వెళ్ళినాక సీతారామారావుకు ఆనాడు గానకళ పాడుతున్నట్టు తెలిసింది.

లత చాలా సంతోషించింది.

"నాకా గానకళ పాట అంత బాగుండదు" అన్నాడతను.

శేషు తీవిగా వచ్చి వేదికపైన కూచున్నది. తెల్లటి బట్టలు కట్టుకుని మల్లెపువ్వులాగా వున్నది. చేతిరుమాలు చాలా చిన్నివుండగా చుట్టి దానితో మాటిమాటికీ మూతి చుట్టూ తుడుచుకుంటున్నది. తబలా, హార్మోనియం, క్లారినెట్టూ, ఓ వయొలిన్, మొరాకోస్ పక్క వాద్యాలు.

వాద్యాలు శృతి చేసుకునే సమయంలో శేషు ఒక చిన్న బుల్లి పుస్తకం తనముందు నేలపైన పెట్టుకుని చూపుడు వేలూ-మధ్యవేలూ వుపయోగించి పేజీలు అటూ యిటూ తిప్పింది.

తీరా ప్రారంభించవలసి వచ్చేసరికి ఆమె పక్కకు ఒంగి హార్మోనిష్టుతో యేదో చెప్పింది. వాద్యబృందం హంసధ్వని స్వరాలు మోగించింది. శేషు "వాతాపి గణపతిం భజే" ప్రారంభించింది.

సీతారామారావు నిర్ఘాంతపోయాడు. లత నిరాశతో అతనిపక్కన మూలిగింది.

శేషు యీపాట యెందుకు పాడాలి! తనను చూసిందా? తన కింకా కర్ణాటకం వచ్చునని చూపిస్తుందా? శేషు పాడు తుంటే కృతికూడా సినిమా పాటల్లేనే వుంది. తబలావాడు త్రితాల్ దరువు వేస్తున్నాడు.

శేషు పెద్దపెద్ద సంగతులు వేస్తున్నది ఘోరంగా ఉన్నాయి అవి.

ప్రేక్షకులు కిలకిలలాడటం మొదలుపెట్టారు.

సీతారామారావుకు శేషుపైన జాలి వేసింది. లేచి, "ఆపు, శేషూ!" అని కేక పెడదామనుకున్నాడు. అంతా అత నికి పీడకలలాగా ఉంది.

తనకు లతవద్దు, ఆమె డబ్బు వద్దు, శేషును తీసుకుని వెళ్లి ఏగుడిసెలోనో పెట్టి రోజూ కర్ణాటకం సాధన చేయించి, ఏ అన్నామలై హాలులో అయిన పాటకచ్చేరీ చేయించాలి తను! అప్పుడు గాని ఈపీడకల కరిగిపోదు ...

అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు. శేషు ఎప్పుడో వాతాపి పూర్తిచేసి సినిమాపాట ఎత్తుకున్నది. ఆదర్నలిస్టు అవా చ్యమైన పేరు పెట్టిన జాతికిచెందినపాట. ఆపాట పాడటానికి పాడేమనిషి ఎక్కడికక్కడ తన ఊపిరిపోతున్నట్టూ తనను యెవరో వెనకనించి తోస్తున్నట్టూ పాడాలి ...

వినేవాళ్లి ఆనందానికిమేరలేదు. లత సంతోషం పట్ట లేకుండా ఉంది. పెద్ద మల్లయుద్ధం చేసినట్టుగా సీతారామా

రావు నిలువునా నీరసించి తేలికగా ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలు సాగించాడు.

చీకట్లోపడి యింటికి తిరిగివచ్చి భోజనంచేసి సీతారామారావు మేడపైకి వెళ్లాడు. వరండాలోకి చల్లనిగాలి వీస్తున్నది. ఆకాశాన నక్షత్రాలు కాంతివంతంగా ప్రకాశిస్తున్నాయి.

లత వచ్చి అతని పక్కనేనిలబడింది.

సీతారామారావు ఆమె నడుము చుట్టూ చెయ్యి వేసి, "నీకు పదుములో ఇంత అందం ఎట్లా పెట్టాడు దేవుడు?" అన్నాడు.

"ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కరకం అందం పెడతాడు దేవుడు", అన్నది లత ఉదాత్తంగా.

"కాని అన్నింటికంటె అందమైనది డబ్బు లతా. పోతే డబ్బుపోతుందిగాని, దానిలో ఉండే అందం మటుకుపోదు. మిగిలిన అందాలు అట్లాకాదు," అన్నాడు సీతారామారావు.

"అంటే?" అన్నది లత అయోమయంగా.

అతను పలకలేదు. అతని ముఖంలో ఉండేభావం ఏమిటో చీకటిలో లతకు తెలియరాలేదు.